

Sem slovenskega naroda sin

Tomaž Domicelj – le težko bi našli na Slovenskem koga, ki se dlje in iz leta v leto uspešneje uveljavlja v rock, pop, popevkarskem ali kakorkoli to že imenujemo, glasbenem prostoru. Težko bi tudi našli bolj zabavnega človeka na odru, bolj predrznega, bolj duhovitega, bolj raznolikega, z več kitarami in efekti in tako naprej. Iz skromnih začetkov splošno slovenske in tudi svoje kariere v šestdesetih letih, je najprej kot član nekaterih pionirskih slovenskih rock skupin, kasneje kot kantavtor, pa lahko tudi šansonjer, danes postal avtor vsega, kar se dogaja okoli njega – je avtor glasbe in besedil, aranžer svojih skladb, izvajalec, sam miksa svoje posnetke, sam

skrbi za to, da plošča izide; sam poskrbi za reklamo za koncerte, sam v glavnem tudi organizira turnee svoje po ožji in širši domovini. Ker drugače se nič nikamor ne premakne. Njegovi koncerti pa so vedno in povsod zaželeni. V marsičem je sam zabijal kline v Himalajo, kot sam pravi o svoji glasbeni karieri. Rezultati tega dela so: dve veliki plošči, osem malih, kup nagrad na mnogih festivalih in seveda splošna priljubljenost po vsej Jugoslaviji, saj se njegove plošče tudi drugod, ne samo v Sloveniji dobro prodajajo.

– Kaj delaš trenutno?

– Posnel sem malo ploščo pri Kasetni produkciji. Na njem bosta skladbi »Novolet-

ni honorar« in »Maša«. S to zadnjo, ki je ljubezenska pesmica, bom nastopil tudi na festivalu Vaš šlager sezone.

– Na kaj misliš, ko ustvarjaš za festivale?

– Predvsem delam zase, za svoje veselje in za občinstvo. Kaj mislijo razne žirije, me sploh ne zanima. Zato sem tudi tako daleč prišel.

– Kaj pa velike plošče?

– Ja, album »Letnik 48« se dobro prodaja, ne samo v Sloveniji, ampak gre dobro tudi po vsej Jugoslaviji, (mislim, da prodam od vseh Slovencev, ki pojemo v slovenščini, v Jugoslaviji največ plošč). Trenutno pa pripravljam skladbe za svoj tretji LP, ki ga bom posnel v londonskem BBC studiu, ki je zgrajen posebej za akustično glasbo, mislim pa uporabiti več elektronskih efektov v svoji glasbi.

– Ali kaj nastopaš?

– Letos sem imel največ nastopov v vsej karieri in to po vsej Jugoslaviji. Sicer pa nastopam v vsaki dvorani, ki sprejme več kot sto petdeset ljudi. Zunaj Slovenije nastopam po večjih glasbenih prireditvah, imam pa tudi samostojne koncerte po večjih mestih – bil sem v Beogradu, Pančevu, Novem Sadu, Zrenjaninu, Zagrebu, Bjelovaru, na Reki, v Puli...

– Poješ pa kar v slovenščini...

– Veš, kako je s tem. Malo me razumejo, malo jim razložim, ker me ne, malo me poznajo s plošč, malo je pa vse skupaj interesantno. Nastopal sem tudi že po Nemčiji, pa ni bilo problema zaradi tega. Saj je tudi Charles Aznavour v Ljubljani pel v francoščini, pa ljudi to, da ga niso razumeli, sploh ni motilo. Mislim, da je to predsodek. V bistvu podla komercialna poteza, ki je glasbenikom ne bi bilo treba delati. Govorim o tem, da Slovenci snemajo v srbohrvaščini. Lani sem imel v Beogradu dvajset nastopov, v Ljubljani pa dva. Pa še vedno pojem v domačem jeziku.

Slovenskega naroda sin

Na planini je živel,
rad je stare pesmi pel,
se življenja veselil,
mного vinca je popil.
Ko je prvič šel v svet
si pripel rdeč je cvet,
ki ga z žuljavo roko
mati dala je v slovo.
Oče zgubljal ni besed,
bil je vaju tujce klet',
fantu dal je v spomin
zeleneči rožmarin
in dejal:
»Koder hodil boš z njim,
vedi da si
le slovenskega naroda sin!«

Sam utiral si je pot,
videl mnogo je zarot,
težko se premagoval,
ker ubijati ni znal.
Večkrat jokal je naglas,
čakal je vrnitve čas,
nič več ni le zmagoval
in zato si je lagal
iz dneva v dan:
»Ni mi mar bolečin,
z njimi živim
kot slovenskega naroda sin!«

– Praviš torej, da ni prav, da nekateri zaradi večjega uspeha snemajo v srbohrvaščini?

– Sem brezkompromisen človek. V slovenščini se najlepše izražam. Ne maram, da bi mi kdo moral popravljati besedila. Ko so še vsi peli v angleščini, sem jaz v slovenščino prevajal angleška besedila in pel v slovenščini. Avtomat in Jamajka, oba sta bila hita v studiu B, v oddaji Veče uz radio... Pesem »Sem slovenskega naroda sin« je na Reki neverjetno priljubljena. Veš kaj se mi čudno zdi, da me vsi sprašujejo, zakaj ne pojem v srbohrvaščini, namesto da bi druge spraševali, zakaj pojejo v srbohrvaščini.

– Že od nekdanj velja med slovenskimi glasbeniki mnenje, da slovenščina ni primeren jezik za tovrstno glasbo.

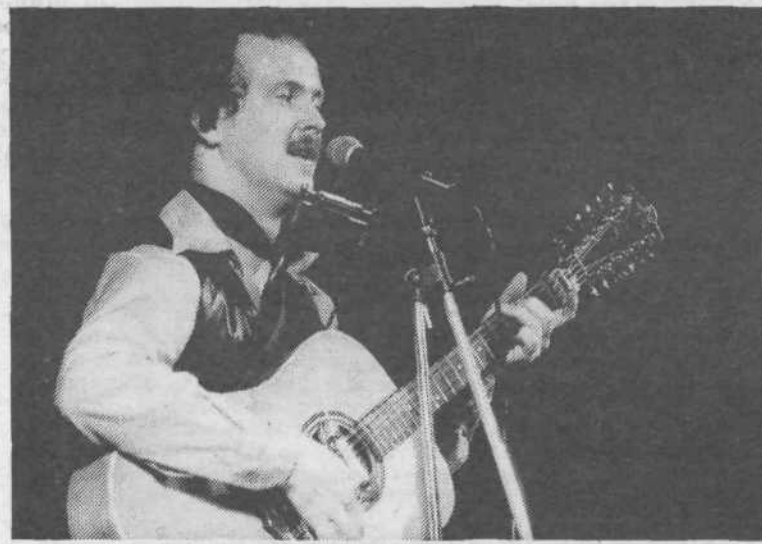
– To govorijo tisti, ki slovenščine ne znajo. Koliko

plošč pa so prodali September, pa Oko, pa drugi, ki so snemali v srbohrvaščini? »Dan ljubezni« je bil velik hit, večji kot »Moja Dalmacija«. Sicer naj vsak dela, kakor hoče. Ampak če kdo misli, da je bolje, če dela v hrvaščini, mi je pa žal zanj.

– V čem, misliš, da je bistvo tvojega uspeha?

– V tem, da še vedno zabijam kline v Himalajo. Ljudje se čudijo – najprej pravijo – saj nič ne zna, pa kaj je, ali je roker? Ali popevkar? Kantavtor? Potem dobim nagrado publike, pa še strokovne žirije. Koncerte v Hali Tivoli sva začela delati Borut Mišica in jaz. Upal sem si narediti koncert »Tomaž v živo« z gosti od vsepovsod, ki je silovito uspel. Če ne bi, bi še danes dolgove plačeval. Potem so pa naredili koncert »Ljubljana je zaspana«, ko so videli, da se da.

D. Marolt

IZ DELA KULTURNEGA DRUŠTVA UPOKOJENCEV IVAN CANKAR

Obisk v domovih upokojencev

Za praznik žena je kulturno društvo upokojencev Ivan Cankar počastilo s svojim pevskim in glasbenim koncertom starejše občane in upokojence v domu počitka v Domžalah in v domu upokojencev Ljubljana Bežigrad.

45-članski mešani pevski zbor je v dveh delih svojega programa zbrano zapel 12 narodnih in umetnih pesmi pod vodstvom zborovodje Lovra Korenčana. Ženski zbor je zapel tri pesmi Karla Pahorja, celotni program pa je popestril ženski pevski tercet z instrumentalno spremljavo, pod vodstvom Emila Ulage.

V Domžalah so nas posebno lepo sprejeli. Pozdravil nas je Franc Gostinčar, direktor Doma počitka. Po končanem koncertu smo mu iskreno čestitali za njegovo 10-letno uspešno delo na tem odgovornem položaju, pri oskrbi upokojencev in nepokretnih starostnih oskrbovancev ter mu za ta jubilej zapeli lepo, njemu posvečeno pesem.

Pozdravom in čestitkam našemu kulturnemu društvu upokojencev pa se je pridružil tudi ravnatelj glasbene šole, predstavnik kulturne skupnosti in zborovodja pevskih zborov v Domžalah, profesor Stane Habe. Z vzpodbudnimi besedami je izrazil željo, da bi še naprej opravljali naše kulturno poslanstvo v domovih počitka, kar smo mu tudi z veseljem obljubili.

Z velikim veseljem so nas sprejeli in pozdravili tudi v domu upokojencev Ljubljana Bežigrad, posebno njihovi

oskrbovanci, ki smo jim izvedli naš program glasbe in pesmi ter jim obljubili, da še pridemo.

Kulturno društvo upokojencev Ivan Cankar iz Ljubljane se je v zadnjem času, s pomočjo Zveze kulturnih organizacij Ljubljana Center, Zveze društev upokojencev Slovenije in Društva upokojencev Ljubljana Center, pod vodstvom novega upravnega odbora in zborovodje Lovra Korenčana, pripravilo obširen kulturni program naših partizanskih, narodnih in umetnih pesmi.

V tem kulturnem društvu pa se zavzeto formirajo tudi nove sekcije, tako glasbena, pod vodstvom Emila Ulage, s pevske dueti, terceti in kvarteti za manjše prireditve, ki bodo poživili celotno kulturno dejavnost na pevskem in glasbenem področju naših upokojencev.

Oba naša pevška zbora, mešani in ženski pa se sedaj skrbno pripravljata in vadita za nastop na VI. pevskem srečanju upokojencev v Mariboru, ki bo 7. junija letos. Prav tako pa se pridno pripravljamo na XI. Pevski tabor v Šentvidu pri Stični, na katerih v zadnjih letih redno sodelujemo.

France Šimic

7000 let »Mezopotamije«

V četrtek, 14. marca so v ljubljanskem Narodnem muzeju odprli razstavo pod naslovom Mezopotamija – sedem tisoč let kulture in umetnosti med Evfratom in Tigrisom. Obiskovalci si jo bodo lahko ogledali do 8. aprila.

Razstava prihaja k nam iz Iraka – to je po vsem svetu potujoča razstava, ki je pred Ljubljano obiskala že Beograd. Narodni muzej jo je sprejel v okviru konvencije o meddržavnem kulturnem sodelovanju, posredoval pa jo je iraški generalni direktorij za starine v Bagdadu. Izbrali so okoli 250 predmetov, ki so primerni za potovanje, izvirajo pa iz zbirke Iraškega narodnega muzeja iz Bagdada. Pred Beogradom in Ljubljano so si razstavo o starodavni zibelki civilizacije ogledali že v Zürichu in Münchnu.

V izboru razstave so zastopana vsa prazgodovinska in zgodovinska obdobja, ki so pustila svoj pečat Mezopotamiji, oziroma Medrečju, kakor so to področje imenovali Grki. Med prvimi, ki so se tam naselili v ravnini, so Sumerci, ki so v tem nepriljudnem ob-

močju ustvarili vse tisto, zaradi česar se dežela med obema rekama imenuje zibel evropske civilizacije – namakali so tla, uporabljali so plug, živeli so v utrjenih mestih, pri njih najdemo tudi začetek demokracije, saj so volili »lugala«, oziroma vojskovodjo, že v četrtem tisočletju pred našim štetjem so uporabljali kolo, izumili so pisavo, imeli so razvejan državni aparat z birokracijo, dedno monarhijo, redno vojsko, šolstvom, imeli so koledar, razvijali so teologijo, zgodovino, literaturo (znan je Ep o Gilgamešu), astronomijo, astrologijo, imeli so nekakšno pravno zakonodajo (o kateri je pisal Herodot), tudi njihova arhitektura je bila spoštovanje zbujujoča s svojimi nebotičniki ali »zikurati«.

Poleg teh treh – sumersko-babilonsko-asirske umetnosti

so v razstavi zajete tudi druge, manj pomembne kulture, saj je bila Mezopotamija vedno prizorišče spopadov, napadov in roparskih pohodov. Tako so v mezopotamsko kulturo vdrl tudi vplivi tujih napadalcev in osvajalcev – Hetitov, Mitancev, Perzijcev, makedonskih Helenov, Partov, Turkov in v novejšem času tudi Angležev.

Tako se razstava, ki zajema sedem tisočletij, začne z dvema artefaktoma (iz kamna izdelano orodje) iz stare kamene dobe, preko alabastrnih hasunskih figuric, samarskih skodelic, najdb iz Niniv, kipcev iz Uruka, se zaključijo z islamskim nakitom.

Ta razstava je gotovo enkratna priložnost za spoznavanje skrivnostne daljne preteklosti, ki je začetek naše civilizacije. Priložnost ne samo za srednješolce in študente umetnostne zgodovine, ampak za vsakogar, ki ga daljni, skrivni začetki njegovega rodu kakorkoli zanimajo. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 18. ure.

D. M.